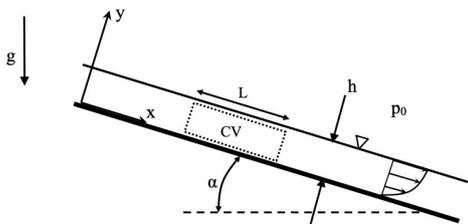

Øving 6

Oppgave 1

En væskefilm med tetthet ρ og viskositet μ renner laminært og stasjonært ned langs en rett plate som har en helning α med horisontalplanet. Væskefilmen har en konstant tykkelse h , og friksjonskraft mot atmosfæren kan neglisjeres.

Vi får oppgitt følgende forslag til løsning av strømmingen:

$$p(y) = p_0 + \rho g \cos \alpha (h - y) \quad \text{og} \quad v_x(y) = \frac{\rho g \sin \alpha}{\mu} \left(y h - \frac{1}{2} y^2 \right)$$

a) Kontrollér at grensebetingelsene for trykk og hastighet stemmer.

b) Betrakt kontrollvolumet CV plassert oppå plata vist i figuren som et stiplet rektangel. Kontrollvolumet har en lengde L i x -retningen, en høyde h i y -retningen, og en bredde B inn i papirplanet (z -retningen). Finn kreftene som virker på væsken inne i kontrollvolumet i både x - og y -retning, og vis at disse summeres til null.

a) For trykk

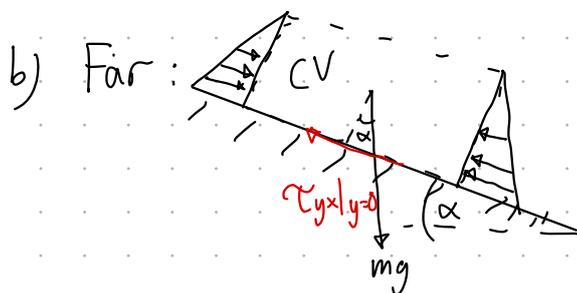
Skal også ha at det ikke virker friksjonskraft på væsken ved $y = h$

$$\rightarrow \tau_{yx}|_{y=h} = 0$$

$$\tau_{yx} = -\mu \frac{dv_x}{dy} = -\mu \frac{\rho g \sin \alpha}{\mu} (h - y)$$

$$\tau_{yx}|_{y=h} = \rho g \sin \alpha (h - h) = 0 \Rightarrow \text{ok!}$$

De stemmer

Dekomponerer i x - og y -retning

a) For trykk:

Skal ha at overflaten har atmosfæretrykk

$$\Rightarrow p(y=h) = p_0$$

$$p(h) = p_0 + \rho g \cos \alpha \cdot \underbrace{(h-h)}_0$$

$$p(h) = p_0 \Rightarrow \text{ok!}$$

For fart:

• Væsken i kontakt med plata skal ha

$$v_x = 0$$

$$\Rightarrow v_x(y=0) = \frac{\rho g \sin \alpha}{\mu} (0 - 0) = 0$$

$$\Rightarrow \text{ok!}$$

• -X-retning

Friksjon $\tau_{yx}|_{y=0}$

Trykk F_{px}

Tyngde G_x

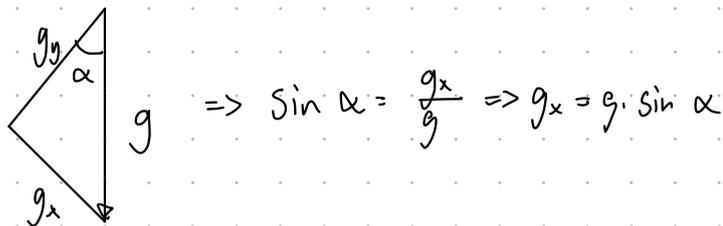
Akselerasjon

$$\tau_{yx}|_{y=0} \stackrel{\text{fra a)}}{=} -\rho g h \sin \alpha \cdot \underbrace{L \cdot B}_{\text{m\u00e5 ha med hele flaten}}$$

$$F_{px} = \rho g h^2 \frac{B}{2} \cos \alpha, \text{ fordi det \u00e5r like mye film p\u00e5 hver side av CV,}$$

vil det v\u00e5re to like store, motsatt rettede $F_{px} \Rightarrow$ kansellerer
 $\Sigma F_{px} = 0$

$$G_x = m g_x = \rho \cdot L \cdot B \cdot h \cdot g \sin \alpha = \rho g L B h \sin \alpha$$

$$\Sigma F_x = \tau_{yx}|_{h=0} + \Sigma F_{px} + G_x = -\rho g L B h \sin \alpha + 0 + \rho g L B h \sin \alpha = 0 \Rightarrow \text{ok}$$

| tillegg, massebevaring: $m_{inn} = m_{ut}$ (stasjon\u00e5r str\u00f8m, $\dot{m} = q \cdot \rho \cdot v_x$)

$$\left(\rho q v_x \right)_{inn} = \left(\rho q v_x \right)_{ut} \quad / \quad \text{Her uendret areal, inkompressibel fluid} \Rightarrow \rho = \text{const. har ogs\u00e5 } q = \text{const}$$
$$v_{x,inn} = v_{x,ut}$$

Hvikel ogs\u00e5 stemmer siden v_x er en funksjon av h\u00f8yden

$\Rightarrow v_{x,inn} = v_{x,ut}$ i alle "h\u00f8ydelag"

• y-retning

Trykkraft F_{py} , f\u00e5r ikke motsatt rettet p\u00e5 tyngderetningen

Tyngden G_y

$$F_{py} = \rho g L B h \cos \alpha$$

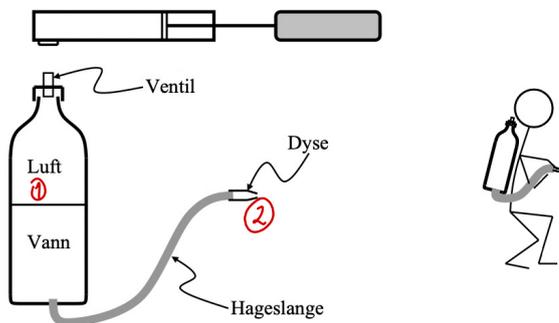
$$G_y = m g_y = -\rho g L B h \cos \alpha$$

$$\left. \begin{array}{l} F_{py} = \rho g L B h \cos \alpha \\ G_y = m g_y = -\rho g L B h \cos \alpha \end{array} \right\} \Sigma F_y = 0$$

positiv y-retning \u00e5r definert oppover

$$\underline{\underline{\Sigma F_x = \Sigma F_y = 0 \Rightarrow \text{Sant}}}$$

Lille Per blir mobbet av nabogutten som har kjøpt seg en dyr og kraftig "Water Blaster" (vann-pistol). Lille Per har ingen penger, så vi skal hjelpe han med å lage en billig og effektiv vannpistol. I naboens hage kapper lille Per av 50 cm hageslange med 1 cm diameter. Slangen har en påmontert dyse med åpningsdiameter 0.5 cm. Fra naboguttens sykkel henter lille Per en ventil og en sykkelpumpe.

Sykelventilen monteres i korken på en 1.5 liter brusflaske i plast. Hageslangen festes i flaskens bunn, og vi har en vannpistol-konstruksjon som skissert i figuren neste side. Flasken fylles halvveis med vann, og lufttrykket inne i flasken økes med sykkelpumpen.

Tyngdens aksellerasjon er $g = 10 \text{ m/s}^2$, vannet har tetthet $\rho = 1000 \text{ kg/m}^3$, og brusflasken har en diameter på 10 cm.

Etter hvert som vannet strømmer ut vil lufttrykket inne i flasken bli mindre. Neglisjer dette og regn med statiske forhold inne i flasken i hele oppgaven.

Tyngdens aksellerasjon er $g = 10 \text{ m/s}^2$, vannet har tetthet $\rho = 1000 \text{ kg/m}^3$, og brusflasken har en diameter på 10 cm.

- a) Lille Per er ikke så sterk, men han klarer å løfte 10 kg. Denne kraften bruker han på sykkelpumpen som har en indre diameter på 1 tomme ($\approx 2.54 \text{ cm}$). Hvor stort trykk oppnår lille Per i luftlommen inne i flasken?

a) Siden de er koblet sammen, er

$$P_{\text{flaske}} = P_{\text{pumpe}}$$

$$P = \frac{F}{A} = \frac{10 \text{ kg} \cdot 10 \text{ m/s}^2}{\frac{\pi}{4} (2.54 \cdot 10^{-2} \text{ m})^2} = \underline{\underline{197.3 \text{ kPa}}}$$

- b) Ved å tappe naboens bildekk får lille Per et overtrykk på 240000 Pa i flasken. Finn et estimat på vannets utløpshastighet V_{ut} ved å regne strømmingen gjennom slangen og dysen uten tap. Hva blir Reynoldstallet N_{Re} i slangen? Bruk $\nu = 10^{-6} \text{ m}^2/\text{s}$ for vannets kinematiske viskositet.

← Savage

- c) Vi forutsetter turbulent strømming gjennom slangen. Ta hensyn til tap over rørkontraksjon gitt ved

b) Bruker Bernoulli, og antar at vannoverflaten

inne i flasken er på høyde med dysa, antar også at $A_1 \gg A_2 \Rightarrow V_1 \ll V_2 \Rightarrow V_1$ er neglisjerbar

$$K_c = 0.55 \left(1 - \frac{A_2}{A_1} \right)$$

der A_1 og A_2 er rørtvernsnittene før og etter kontraksjonen (innsnevringen). Neglisjer friksjonstapet i vannslangen og finn vannets utløpshastighet V_{ut} .

- d) Friksjonstapet i vannslangen kan enkelt modelleres med tapsformelen $f = 0.079 / (N_{\text{Re}})^{0.25}$. Anta en gjennomsnittshastighet på 10 m/s i vannslangen, og vurder hvor mye svaret i spørsmål c) endres. Vil utløpshastigheten øke eller avta hvis lille Per bruker batterisyre ($\nu = 5.0 \cdot 10^{-6} \text{ m}^2/\text{s}$) eller bensin ($\nu = 0.5 \cdot 10^{-6} \text{ m}^2/\text{s}$) i stedet for vann?

ikke kald med Per!

$$\frac{P_1}{\rho} + 0 + 0 = \frac{P_{\text{atm}}}{\rho} + \frac{V_2^2}{2}$$

$$\Rightarrow V_2 = \sqrt{\frac{2(P_1 - P_{\text{atm}})}{\rho}} \quad \left| \begin{array}{l} P_1 = P_{\text{overtrykk}} + P_{\text{atm}} \\ \Rightarrow P_1 - P_{\text{atm}} = P_{\text{overtrykk}} \end{array} \right.$$

$$V_2 = \sqrt{\frac{2 \cdot 240000 \text{ Pa}}{1000 \text{ kg/m}^3}} = \sqrt{480} = \underline{\underline{21.91 \text{ m/s}}}$$

| slangen: massebevaring

$$q = \text{const}$$

$$\Rightarrow V_s \frac{\pi}{4} D_s^2 = V_2 \frac{\pi}{4} D_2^2$$

$$V_s = V_2 \left(\frac{D_2}{D_s} \right)^2 = 21.91 \text{ m/s} \left(\frac{0.5}{10} \right)^2 = \frac{V_2}{4} = \underline{\underline{5.48 \text{ m/s}}}$$

$$N_{\text{Re}} = \frac{V_s D_s}{\nu} = \frac{5.48 \text{ m/s} \cdot 1 \cdot 10^{-2} \text{ m}}{10^{-6} \text{ m}^2/\text{s}} = \underline{\underline{54772}}$$

- c) To kontraksjoner: 1. Flaske $\rightarrow$ Slange
2. Slange $\rightarrow$ Dyse

$$K_{c1} = 0.55 \left(1 - \frac{(1 \text{ cm})^2}{(10 \text{ cm})^2} \right) = 0.99055$$

$$K_{c2} = 0.55 \left(1 - \frac{(0.5 \text{ cm})^2}{(1 \text{ cm})^2} \right) = 0.55 \cdot 0.75 = 0.4125$$

Fra formelheftet:

Andre tap:

$$F = K \cdot \frac{V_{\text{av}}^2}{2}$$

Bernoulli med tap:

$$\frac{P_1}{\rho} = \frac{P_{\text{atm}}}{\rho} + \frac{V_2^2}{2} + K_{c1} \cdot \frac{V_s^2}{2} + K_{c2} \cdot \frac{V_2^2}{2} \quad / V_s = \frac{1}{4} V_2$$

$$\frac{2P_{\text{Power}}}{\rho} = V_2^2 + \frac{K_{c1}}{16} V_2^2 + K_{c2} \cdot V_2^2$$

$$\Rightarrow V_2 = \sqrt{\frac{2P_{\text{Power}}}{\left(1 + \frac{K_{c1}}{16} + K_{c2}\right)\rho}} = \sqrt{\frac{2 \cdot 240000}{\left(1 + \frac{0,99 \cdot 0,55}{16} + 0,4125\right) \cdot 10^3}} = \underline{\underline{18,22 \text{ m/s}}}$$

d)

Fra formelheftet

Friksjonstap i rør:

$$F = \frac{\Delta p}{\rho} = 4f \frac{v_{\text{av}}^2 L}{2 D}$$

$$f = \frac{0,079}{\left(\frac{V_s D_s}{\nu}\right)^{1/4}} = \frac{0,079}{\left(\frac{10 \cdot 10^{-2}}{10^{-6}}\right)^{1/4}} = \frac{0,079}{10^{5/4}}$$

Ny bernoulli

$$\Rightarrow \frac{P_1}{\rho} = \frac{P_{\text{atm}}}{\rho} + \frac{V_2^2}{2} + K_{c1} \cdot \frac{V_s^2}{2} + K_{c2} \cdot \frac{V_2^2}{2} + 4f \frac{V_s^2}{2} \cdot \frac{L}{D} \quad / V_s = \frac{1}{4} V_2$$

$$\frac{2P_{\text{Power}}}{\rho} = V_2^2 + \frac{K_{c1}}{16} V_2^2 + K_{c2} \cdot V_2^2 + \frac{1}{4} f \frac{L}{D} V_2^2$$

$$\Rightarrow V_2 = \sqrt{\frac{2P_{\text{Power}}}{\left(1 + \frac{K_{c1}}{16} + K_{c2} + \frac{1}{4} f \cdot \frac{L}{D}\right)\rho}} = \underline{\underline{17,88 \text{ m/s}}}$$

sett inn tall

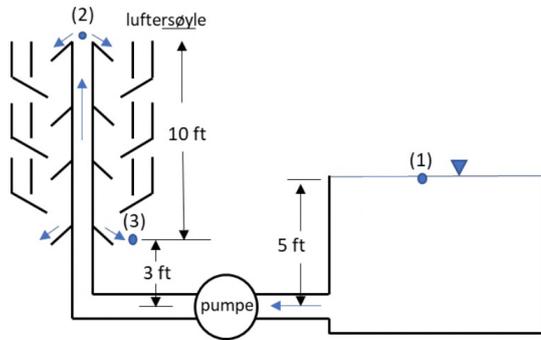
Ganske lavt tap med tanke på hva vi ser på

Batterisyre: større ν → mindre Re → større f → mindre V_2

Bensin: Motsatt

Oppgave 3

Vann pumpes fra en tank, punkt (1), til toppen av en vannplantestråler, punkt (2), som vist i Fig med en hastighet på 3,0 ft/s. (a) Bestem kraften som pumpen legger til vannet hvis hodetapet fra (1) til (2) der $V_2 = 0$ er 4 ft. (b) Bestem hodetapet fra (2) til bunnen av luftakolonnen, punkt (3), hvis gjennomsnittshastigheten på (3) er $V_3 = 2$ ft/s.

Bruk følgende verdier for tetthet = 1000 kg/m^3 og akselerasjon på grunn av tyngdekraften (g) = 9.8 m/s^2 . Svaret bør være i form av kraft (W).

Ta akselerasjon på grunn av tyngdekraften som: $g = 32.2 \text{ ft/s}^2$.

a) Har at $V_2 = 0$, at $h_L = 4 \text{ ft}$ og $q = 3 \text{ ft}^3/\text{s}$

Bernoulli på (1) og (2) blir da: (delet på g for å bruke h_L direkte)

$$\frac{P_1}{\rho g} + \frac{V_1^2}{2g} + Z_1 + h_p - h_L = \frac{P_2}{\rho g} + \frac{V_2^2}{2g} + Z_2$$

$$P_1 = P_2 = P_{\text{atm}}$$

$V_1 = V_2 = 0$, $V_2 = 0$ gilt i oppgaven

$V_1 = 0$ fordi $A_1 \gg A_2 \Rightarrow V_1 \approx 0$

$$Z_1 + h_p - h_L = Z_2$$

$$h_p = Z_2 - Z_1 + h_L = 13 \text{ ft} - 5 \text{ ft} + 4 \text{ ft}$$

$$h_p = 12 \text{ ft} = 12 \text{ ft} \cdot 0,3048 \frac{\text{m}}{\text{ft}} = \underline{3,66 \text{ m}}$$

$$q = 3 \text{ ft}^3/\text{s} = 3 \cdot \left(0,3048 \frac{\text{m}}{\text{ft}}\right)^3 \cdot \frac{\text{ft}^3}{\text{s}} = \underline{0,0850 \text{ m}^3}$$

$$W = \dot{F} \cdot s = \dot{G} \cdot s = \rho g Q \cdot h_p = 1000 \text{ kg/m}^3 \cdot 9,8 \text{ m/s}^2 \cdot 0,0850 \text{ m}^3 \cdot 3,66 \text{ m}$$

$$\underline{\underline{W = 3048,8 \text{ W}}}$$

b) Bernoulli, (2) $\rightarrow$ (3), ved (3), vann ut i atmosfære $\Rightarrow P_2 = P_3 = P_{\text{atm}}$

$$\frac{P_2}{\rho g} + \frac{V_2^2}{2g} + Z_2 - h_L = \frac{P_3}{\rho g} + \frac{V_3^2}{2g} + Z_1$$

$$h_L = (Z_2 - Z_1) - \frac{V_3^2}{2g} = 10 \text{ ft} - \frac{(2 \text{ ft/s})^2}{2 \cdot 32,2 \text{ ft/s}^2} = 9,94 \text{ ft} = \underline{\underline{3,03 \text{ m}}}$$